

Gerda van den Brandhof-Breeschoten

“AI blijft een lastig onderwerp”

In mei 2013 constateerde Gerda van den Brandhof-Breeschoten uit Renswoude problemen in haar koppel biologische leghennen. “Er was sprake van geringe groei, lusteloosheid, lage voeropname, lichte productiedaling en gestrest gedrag. Omdat de oorzaak onduidelijk was, hebben we toen hennen ingestuurd naar de GD voor een uitgebreid onderzoek.”

“Mijn voervoorlichter en ik dachten in eerste instantie aan IB, aangezien dat probleem hier eerder heeft gespeeld”, vertelt Gerda. “Daarom hadden we naast de genoemde klachten ook dat vermoeden op het inzendformulier vermeld. Uit de einduitslag van de GD bleek vervolgens dat geen IB-virus aangetoond kon worden

en dat de uitval veroorzaakt werd door een *E. coli*-infectie. Andere ziekteverwekkers waren er volgens de uitslag niet gevonden. Dat vond ik vreemd, want de problemen waren inmiddels alleen maar erger geworden: uitval van 49 hennen per week (op 19.000 hennen, red.) en een productiedaling van 10%. Wat ook de alarmbel-

len deed rinkelen, was het feit dat op dat moment een pluimveebedrijf in Leusden was geruimd wegens een AI-uitbraak. Dat was bij ons in de buurt. Ik dacht dat AI-onderzoek standaard onderdeel is van het uitgebreide GD-onderzoek, dus dat we die ziekte konden uitsluiten. Dat bleek echter niet het geval te zijn.”

AI-onderzoek wordt inderdaad niet standaard door de GD gedaan. De GD conformeert zich uiteraard aan de officiële regelgeving en maakt daarnaast gebruik van de informatie die meegeleverd wordt met de dieren die voor sectie worden aangeboden. Dit betekent dat als op het inzendformulier is aangegeven dat er sprake is van een productiedaling van minimaal 2% per dag gedurende een periode van twee dagen, dus een daling van minimaal 4%, het AI-onderzoek wordt uitgevoerd. Ook wanneer het sectiebeeld daartoe aanleiding geeft, worden swabs genomen om AI uit te sluiten; dat is met name het geval bij sterfte in combinatie met een geringe buikvliesontsteking en vochtophoping in de organen.

Strengere regels en openheid

Gerda: "Omdat we vreesden voor AI, heeft onze dierenarts direct bloedmonsters genomen en naar de GD gestuurd. Enkele dagen later werden we gebeld met het slechte nieuws dat inderdaad afweerstoffen tegen AI waren aangetoond. Op zo'n moment komt er veel spanning op je af. Dezelfde dag nog stond er een specialistenteam met mensen van de NVWA, onze dierenarts en de GD op onze stoep om monsters te nemen om te kijken of het virus nog aanwezig was. Zij meldden binnen 24 uur dat er bij de onderzochte hennen geen AI-virus meer was aangetroffen. Het is dus goed afgelopen. Kennelijk hadden we een korte periode AI-virus op het bedrijf en hebben we de uitbraak goed doorstaan. Maar we hadden wel het gevoel

dat we van sommigen in de pluimveesector de zwarte piet toegespeeld kregen wegens het niet op tijd melden van de uitbraak, terwijl wij ons van geen kwaad bewust waren. De pluimveewereld is klein, iedereen in de omgeving wist ervan. Ik vraag mij ook af welk beeld is ontstaan. AI blijft een lastig onderwerp. Mogelijk denkt men nu dat je bij het vermoeden van deze ziekte beter even kunt wachten, omdat het goed kan gaan. De consequenties zijn immers groot: je bedrijf gaat in ieder geval 24 uur op slot en mogelijk wordt het hele koppel geruimd. Bij ons zou dat om 19.000 hennen gaan, dat zou verschrikkelijk zijn geweest. Maar de volksgezondheid en de gezondheid van andere kippen in de omgeving staat wel op het spel. Het kan ook slecht aflopen."

Behoeft aan duidelijkheid

Volgens Gerda heerst er nog veel onduidelijkheid. "Wat is precies de reden dat je bedrijf op slot gaat en wat is het belang voor de volksgezondheid? Waarom moet er zo snel geruimd worden? Ik vraag mij af of er geen andere opties zijn. Je wilt er alles aan doen dat je bedrijf niet geruimd hoeft te worden. De strenge regels kunnen pluimveehouders ervan weerhouden om open te zijn over hun vermoeden van AI. Daarnaast is het natuurlijk belangrijk dat verwachtingen kloppen met de werkelijkheid. Wanneer wordt welk onderzoek ingezet en wie draagt welke verantwoordelijkheid? Wanneer dat voor alle partijen helder is, kun je beter samenwerken."

V.O.F. Van den Brandhof-Breeschoten in Renswoude.

Goede communicatie

GD-dierenarts Teun Fabri: "Gerda van den Brandhof-Breeschoten heeft volkomen gelijk dat openheid van levensbelang is voor de continuïteit van de sector. Ze heeft tijdig aan de bel getrokken en haar valt dus niets te verwijten. Wat haar overkomen is heeft grotendeels te maken met gebrek aan goede communicatie. Ook als GD hebben we hiervan geleerd en de interne werkwijze verbeterd, zodat we gericht kunnen inspelen op de verwachtingen die de mensen hebben bij het insturen van sectiemateriaal.

We vragen daarom ook om op het inzendformulier duidelijk aan te geven wat de ziektesituatie is op het bedrijf, met een telefoonnummer erbij, zodat we bij vragen snel contact kunnen opnemen. Uiteraard mogen dierenartsen, voorlichters en pluimveehouders ook vooraf contact opnemen met onze sectiezaaldierenarts (0570-660671) om hun probleem nader toe te lichten. Het blijft belangrijk om verdenkingen van AI tijdig te melden. Het zou kunnen gaan om een laagpathogene variant van H5H7, die zou kunnen muteren tot een hoogpathogene variant.

Voor meer details over het melden van problemen zie www.gddiergezondheid.nl/diergezondheid/regelgeving."